

พลังแห่งการมีส่วนร่วม : การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Power of Participation : Resource Mobilization for Basic Education Institutions

นัยนา ยะตา^{1*} ธิดาวลัย อุ๋นกอง²

Naiyana Yata^{1*} Thidawan Unkong²

¹หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

Doctor of Philosophy Degree in Educational, University of Phayao, Thailand

²สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

University of Phayao, Thailand

*Corresponding author e-mail: kruoil.nyn@gmail.com

(Received: 24 November 2024, Revised: 21 January 2025, Accepted: 24 January 2025)

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีทรัพยากรจำกัด การระดมทรัพยากรทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณภาพและความยั่งยืนให้กับระบบการศึกษา ทรัพยากรที่หลากหลายทั้งทางกายภาพและทางปัญญาสามารถช่วยยกระดับการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์ความต้องการของนักเรียนและสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งในบทความนี้จะนำเสนอองค์ความรู้การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ความหมายและประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา 2) แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 3) รูปแบบและวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 4) กรณีศึกษาความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และ 6) บทสรุป ดังนั้น ในฐานะผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้การระดมทรัพยากรทางการศึกษาไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน แต่ยังเป็นเครื่องมือในการสร้างโอกาสและความยั่งยืนให้กับสถาบันการศึกษาและชุมชน การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน ภาครัฐ และเอกชน เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แม้ว่าโรงเรียนอาจต้องเผชิญกับข้อจำกัดในด้านต่างๆ แต่การระดมทรัพยากรอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างเส้นทางใหม่ให้กับการศึกษา สร้างอนาคตที่ดีกว่าให้กับเยาวชน และเสริมสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การระดมทรัพยากร; ทรัพยากรเพื่อการศึกษา; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The management of education in the modern era faces numerous challenges, particularly for small schools with limited resources. Educational resource mobilization has thus become crucial for improving the quality of education. It serves as a vital mechanism for enhancing both the quality and sustainability of the education system. Diverse resources, both physical and intellectual, can elevate teaching and learning to better meet the needs of students and society. Effective resource management allows schools to develop in a more positive direction. This article will present knowledge on educational resource mobilization, covering: (1) the meaning and types of educational resources, (2) concepts and theories related to resource mobilization in education, (3) forms and methods of mobilizing educational resources, (4) case studies of successful resource mobilization both domestically and internationally, (5) success factors, and (6) conclusions. Therefore, it is essential for administrators to develop knowledge and skills as a guide for mobilizing educational resources. Educational resource mobilization not only enhances the quality of teaching and learning but also serves as a tool for creating opportunities and sustainability for educational institutions and communities. Collaboration between schools, communities, the government, and the private sector is key to maximizing the benefits of these resources. While schools may face various constraints, creative and efficient resource mobilization can pave new pathways for education, build a better future for youth, and foster a sustainable, high-quality society.

Keywords: Participation; Resource Mobilization; Educational Resources; Basic Education Institutions

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาจึงถือเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการทางการศึกษาช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองในหลากหลายด้านตลอดชีวิต ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการสิ่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรเป็นปัจจัยสำคัญ ไม่ว่าจะมองในแง่ของเศรษฐศาสตร์หรือการบริหารจัดการทรัพยากรเหล่านี้ต้องมีหลักการ วิธีการ และแนวคิดที่ชัดเจนเป็นกรอบ เพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด ในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางและครอบคลุมหลายด้าน ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงมีจำนวนมากและหลากหลายรูปแบบ ทั้งทรัพยากรทางการเงิน วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และทรัพยากรบุคคล การบริหารจัดการทรัพยากรเหล่านี้ต้องมีประสิทธิภาพ จึงเป็นความท้าทายสำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ในท้ายที่สุด การศึกษาไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างยั่งยืน การลงทุนและพัฒนาระบบการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับอนาคตของประเทศชาติ

สภาพปัญหาและความท้าทายด้านทรัพยากรทางการศึกษาในปัจจุบันเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและหลากหลาย สถานศึกษาหลายแห่งประสบกับการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญในการสอน ทำให้การเรียนรู้ของเด็กไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษามีงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เด็ก ๆ ไม่ได้รับการศึกษาในระดับที่ควรจะเป็น อีกประเด็นหนึ่งคืออุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในสถานศึกษามักจะล้าสมัย ทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนหลายแห่งขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัยซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี นอกจากนี้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนบางแห่งยังไม่เหมาะสม บางครั้งมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัยหรือไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่แออัด ขาดพื้นที่สำหรับการเล่นและกิจกรรม ส่งผลให้เด็ก ๆ ไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงการศึกษาที่ไม่เท่าเทียม เด็กในพื้นที่ห่างไกลหรือชุมชนยากจนมักมีโอกาเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพน้อยกว่าเด็กในเมือง ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ การระดมทรัพยากร เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง การเพิ่มการสนับสนุนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สถานศึกษามีงบประมาณเพียงพอในการพัฒนา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนก็เป็นปัจจัยสำคัญ ชุมชนสามารถเข้ามา มีบทบาท ในการพัฒนาสถานศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพครูก็เป็นอีกหนึ่งเป้าหมายที่สำคัญ การส่งเสริมให้ครูมีโอกาสในการฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนื่องจะช่วยให้ครูมีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การเพิ่มการเข้าถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สุดท้ายการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม การสนับสนุนให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียนจะช่วยให้เด็ก ๆ มีสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

ดังนั้น การระดมทรัพยากรจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลไปจนถึงระดับสังคม การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามา มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจและดำเนินการต่างๆ ไม่เพียงแต่จะสร้างความรู้สึกร่วมกัน แต่ยังนำไปสู่การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงและมีความยั่งยืน พลังแห่งการมีส่วนร่วมจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน การสร้างการมีส่วนร่วมที่แท้จริงต้องอาศัยความมุ่งมั่น การวางแผนที่ดี และการ

ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เมื่อทุกภาคส่วนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะนำไปสู่การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการและสร้างประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน (Fredricks, 2004)

ในบทความนี้ จึงขอเสนอสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพและเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมในการพัฒนาตนเองและสร้างอนาคตที่ดีขึ้น

ความหมายและประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา

ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2557) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาไว้ 2 แนวทาง คือ ความหมายที่แคบ หมายถึง ปัจจัยนำเข้าที่นำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทภายในสังคม ปัจจัยนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นรูปของเงิน งบประมาณทั้งรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำ ความหมายที่กว้างของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง ปัจจัยนำเข้าและปัจจัยกระบวนการจัดการในการแปรเปลี่ยนปัจจัย นำเข้านั้นให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลความสามารถในการระดมสรรพกำลังในสังคมเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมเกื้อหนุนการศึกษา ในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ทรัพยากรทางการศึกษายังหมายถึง ทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อมกับการให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ดาวเทียม อินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์การศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) กล่าวว่า ความหมายทรัพยากรเพื่อการศึกษาว่า หมายถึง ทรัพยากรทางการเงิน และ ทรัพยากรที่ไม่ใช่ ที่ดิน แร่งงาน หุ่น ดังนั้น ทรัพยากรการศึกษา รวมถึงบุคลากร ที่ดิน อาคารสิ่งก่อสร้าง และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนซึ่ง เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

หวน พินธุพันธ์ (2564) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการศึกษา ก็คือ คน(MAN) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials)และการจัดการ(Management) ที่นำมาใช้ในการศึกษา

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการสอน โดยมี ปัจจัยหลักๆ 4 อย่างคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และ การจัดการ (Management) และครอบคลุมไปถึงเทคโนโลยี และภูมิปัญญาทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา

หวน พินธุพันธ์ (2564) กล่าวว่า ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา อ้างถึง แนวคิดทางด้าน เศรษฐศาสตร์ แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ทรัพยากรมนุษย์ 2) ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน เครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องมือ และ วัสดุ/หรือพลังงาน อาคาร 3) ทรัพยากรการเงิน 4) ข้อมูลสนเทศ เช่น ข้อมูล ความรู้ Software Hardware

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) กล่าวว่าได้จำแนกประเภททรัพยากรทางการศึกษา ออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1. ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน (In-cash) 2. ทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน(In-kind) เช่น

บุคลากร สื่อ วัสดุที่นำมาใช้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

วิษณุภาส สว่างใจ (2558) สรุปว่าทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลากร 2) งบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์

นันทิยา จันทะเขต (2556) กล่าวว่า ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา แบ่งได้ 4 ประเภท คือ 1) ทรัพยากรมนุษย์ 2) ทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ 3) ทรัพยากรการเงิน และ 4) ทรัพยากร อาคารสถานที่

สรุปได้ว่า ประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร เงินทุน สถานที่ และสภาพแวดล้อม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่หลากหลาย ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ดังนี้

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมแบบบรรจุรอบ (Encapsulation Theory) เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ ทฤษฎีนี้เน้นที่การทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีการจัดการร่วมกัน (Collaborative Management Theory) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรโดยการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ทฤษฎีนี้เน้นที่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างและมีความร่วมมือ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของทุกคนในองค์กร เพื่อเสริมสร้างความสำเร็จและประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างยั่งยืน หลักการสำคัญของทฤษฎีการจัดการร่วมกันประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความไว้วางใจ การตั้งเป้าหมายร่วมกัน การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันทรัพยากร และการปรับตัวและยืดหยุ่น

3. แนวคิดการศึกษาเพื่อชุมชนของ Paulo Freire เป็นแนวคิดที่เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทและความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความรู้ที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น

4. ทฤษฎีการพัฒนาชุมชน (Community Development Theory) การพัฒนาการศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนควบคู่กันไป

5. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอนคือ การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เน้นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการศึกษา

6. ทฤษฎีการระดมการมีส่วนร่วมของ Oakley เสนอแนวคิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมแบบค่อยเป็นค่อยไป เน้นการสร้างคามเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการศึกษา

7. ทฤษฎีทุนทางสังคมของ Robert Putnam อธิบายความสำคัญของเครือข่ายทางสังคมและความไว้วางใจในชุมชน ซึ่งเห็นว่าทุนทางสังคมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

8. แนวคิดโรงเรียนชุมชนของ Joy Dryfoos เสนอโมเดลโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน บูรณาการบริการทางสังคมและการศึกษาเข้าด้วยกัน

9. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert Bandura การเรียนรู้เกิดจากการสังเกตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในฐานะแบบอย่างและแหล่งเรียนรู้

สรุปได้ว่า การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการสนับสนุนจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยเน้นการสร้างคามเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

แนวคิดพลังแห่งการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ชุมชนและสังคม Rappaport (1987) ได้นำเสนอแนวคิดว่าการมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถของบุคคลและชุมชนในการควบคุมชีวิตและสภาพแวดล้อมของตนเอง นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างทุนทางสังคมผ่านการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่างสมาชิกในสังคม (Putnam, 1993)

1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน Cohen และ Uphoff (1980) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

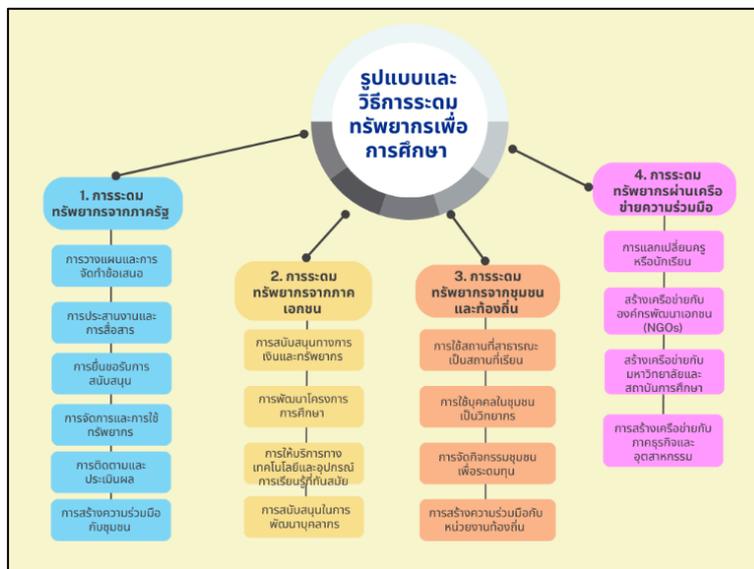
2) การมีส่วนร่วมในองค์กร การศึกษาของ Lawler (1986) แสดงให้เห็นว่า องค์กรที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า โดยพบว่าการมีส่วนร่วมส่งผลดีต่อความผูกพันต่อองค์กร ประสิทธิภาพการทำงาน นวัตกรรมในองค์กร และการลดอัตราการลาออก

3) การมีส่วนร่วมในการศึกษา Astin (1984) ได้เสนอทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา โดยพบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา Fredricks และคณะ (2004) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษาเป็น 3 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านพฤติกรรม การมีส่วนร่วมด้านอารมณ์ และการมีส่วนร่วมด้านความรู้คิด

ดังนั้น พลังแห่งการมีส่วนร่วม (Participation) คือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาที่เน้นการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่บุคคล ชุมชน และสังคม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีบทบาทในการควบคุมชีวิตและสภาพแวดล้อมของตนเอง รวมถึงสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่เข้มแข็ง มี 3 มิติสำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาชุมชน (2) การมีส่วนร่วมในองค์กร และ (3) การมีส่วนร่วมในการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม

รูปแบบและวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีรูปแบบและวิธีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบและวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

พัฒนาโดย นางนัยนา ยะตา

1. การระดมทรัพยากรจากภาครัฐ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาของประเทศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทรัพยากรเหล่านี้อาจรวมถึงงบประมาณ เงินทุนสนับสนุน อุปกรณ์การเรียนการสอน เทคโนโลยี สื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากร กระบวนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากภาครัฐ สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายขั้นตอนและวิธีการดังนี้ 1) การวางแผนและการจัดทำข้อเสนอ เริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายและความต้องการทางการศึกษาของสถานศึกษา จากนั้นจัดทำข้อเสนอที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ โดยระบุถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ และทรัพยากรที่จำเป็น ข้อเสนอแนะนี้จะถูกนำเสนอให้กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุน 2) การประสานงานและการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีกับหน่วยงานภาครัฐเป็นสิ่งสำคัญ ควรเข้าร่วมประชุม การนำเสนอผลงาน และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภาครัฐ

เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการระดมทรัพยากร 3) การยื่นขอรับการสนับสนุน เมื่อข้อเสนอและเอกสารที่เกี่ยวข้องเสร็จสมบูรณ์ การยื่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเป็นขั้นตอนสำคัญ ข้อเสนอที่มีการวางแผนและข้อมูลที่ชัดเจนจะมีโอกาสได้รับการอนุมัติมากขึ้น 4) การจัดการและการใช้ทรัพยากร เมื่อได้รับการสนับสนุน การจัดการและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ ต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณการจัดซื้ออุปกรณ์ การพัฒนาบุคลากร และการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง 5) การติดตามและประเมินผล การติดตามและประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้มั่นใจว่าทรัพยากรถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลการใช้ทรัพยากรเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการในอนาคต 6) การสร้างความร่วมมือกับชุมชน นอกจากการระดมทรัพยากรจากภาครัฐแล้ว การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรเอกชนก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถเพิ่มทรัพยากรทางการศึกษาได้ การสร้างความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชนจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษา

2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากภาคเอกชน เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาของประเทศ ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในหลายด้านที่สามารถเสนอแนะนโยบาย ให้ทุนการศึกษา พัฒนาโครงการการศึกษา และสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาได้ดังนี้ 1) การสร้างพันธมิตรกับภาคเอกชน การสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับบริษัทและองค์กรในภาคเอกชน เช่น การจัดโครงการพัฒนาอาชีพ การสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ในการศึกษา 2) การสนับสนุนทางการเงินและทรัพยากร ภาคเอกชนมีบทบาทในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาที่มีความสามารถแต่มีข้อจำกัดทางการเงิน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและสร้างโอกาสเท่าเทียมในการศึกษา 3) การพัฒนาโครงการการศึกษา ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาโครงการการศึกษาที่สร้างสรรค์และมีคุณภาพ เช่น การสร้างโรงเรียนพิเศษหรือโครงการการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางอาชีพ 4) การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา การให้บริการทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนและการเรียนรู้แก่นักเรียนและครู 5) การสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร ภาคเอกชนมีบทบาทในการสนับสนุนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการให้ความรู้และทักษะที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสอนและการเรียนรู้

3. การระดมทรัพยากรจากชุมชนและท้องถิ่น เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการศึกษา โดยมีวิธีการต่างๆ ดังนี้ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เช่น การใช้สถานที่สาธารณะเป็นสถานที่เรียน การใช้บุคคลในชุมชนเป็นวิทยากร หรือการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อระดมทุน เช่น การจัดงานตลาดนัด การจัดการแข่งขันกีฬา หรือการจัดกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อระดมทุนสนับสนุนการศึกษา การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านทรัพยากรหรือการจัดกิจกรรมร่วมกัน

4. การระดมทรัพยากรผ่านเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นวิธีการระดมทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการดังนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรและประสบการณ์ เช่น การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนครูหรือนักเรียน การสร้างเครือข่ายกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) คือการร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนในการพัฒนาและสนับสนุนการศึกษา เช่น การขอรับการสนับสนุนโครงการหรือการร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร การวิจัย หรือการฝึกอบรมครู การสร้างเครือข่ายกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน

สรุปได้ว่า การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ นี้ จะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

กรณีศึกษาความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในหลายประเทศ โดยมีกรณีศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. กรณีศึกษาในประเทศไทย ได้แก่

1) โครงการ "กองทุนการศึกษา" ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กองทุนการศึกษานี้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2552 เพื่อให้การสนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่ห่างไกลและยากจน โดยให้การสนับสนุนทั้งในรูปแบบทุนการศึกษา และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ความสำเร็จของกองทุนการศึกษาคือได้ช่วยให้เยาวชนในพื้นที่ห่างไกลได้รับโอกาสในการศึกษามากขึ้น รวมถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่เหล่านี้ด้วย

2) โครงการ "โรงเรียนอุปถัมภ์" โดยมูลนิธิไทยคม ริเริ่มโครงการโรงเรียนอุปถัมภ์เพื่อสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากร โดยการระดมทุนจากภาคเอกชนและผู้สนใจ ความสำเร็จคือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียน การพัฒนาครูและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเหล่านี้พัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

3) โครงการ "ทุนการศึกษาเพื่อน้อง" บริษัทเอกชนขนาดใหญ่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นมอบทุนการศึกษาให้นักเรียนยากจน เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและลดอัตราการออกกลางคัน

4) โครงการ "โรงเรียนร่วมพัฒนา" ภาครัฐเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากร

5) แคมเปญ "ครูอาสา" ระดมอาสาสมัครที่มีความรู้เฉพาะทางมาสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู ผลลัพธ์ที่ได้คือแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอน

6) โครงการ "หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม" สนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับบริบทพื้นที่

7) โครงการ "กองทุนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น" องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับภาคธุรกิจ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการศึกษา ผลลัพธ์คือเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กรณีศึกษาเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการระดมทรัพยากรผ่านความร่วมมือจากหลายภาคส่วนซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

8) กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านหนองแสงโคกน้อย จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดกลางในชนบท ประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน วิธีการระดมทรัพยากรโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน จัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีตัวแทนจากชุมชน ประสานงานกับผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน จัดกิจกรรมระดมทุนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน ทำ MOU กับบริษัทในพื้นที่ จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุน CSR และระดมทุนผ่านศิษย์เก่า

9) กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดดอนมดแดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล มีนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ มีวิธีการระดมทรัพยากร โดยการสร้างความร่วมมือกับวัดและองค์กรศาสนา การพัฒนาโครงการพึ่งพาตนเอง (จัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน ทำเกษตรในโรงเรียนเพื่อผลิตอาหารกลางวัน พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อจำหน่าย)

2. กรณีศึกษาจากต่างประเทศ ได้แก่

1) โครงการ "Adopt-A-School" ในประเทศฟิลิปปินส์ โครงการนี้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและบุคคลทั่วไปสามารถเลือกสนับสนุนโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยการให้ทุนสนับสนุน การให้วัสดุอุปกรณ์การเรียน หรือการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ผลสำเร็จของโครงการนี้ได้ช่วยให้โรงเรียนที่ขาดแคลนได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง และมีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในหลายพื้นที่ของประเทศฟิลิปปินส์

2) โครงการ "Teach for America" ในสหรัฐอเมริกา โครงการนี้เป็นการระดมทรัพยากรบุคลากรทางการศึกษา โดยการสรรหาและฝึกอบรมบัณฑิตใหม่เพื่อเข้าไปสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูในพื้นที่ชนบทและชุมชนยากจน ผลสำเร็จของโครงการได้ช่วยให้โรงเรียนในพื้นที่ขาดแคลนได้รับครูที่มีคุณภาพและมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาการศึกษา ส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนในพื้นที่เหล่านี้ดีขึ้น

3) ฟินแลนด์ "การศึกษาแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย" รัฐบาลลงทุนด้านการศึกษาอย่างมาก โดยจัดสรรงบประมาณจากภาษี ส่งผลให้ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสูงและเท่าเทียม

4) สิงคโปร์ "กองทุนพัฒนาทักษะ (Skills Future)" รัฐบาลร่วมกับภาคธุรกิจจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาทักษะตลอดชีวิต ส่งผลให้ประชาชนมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง

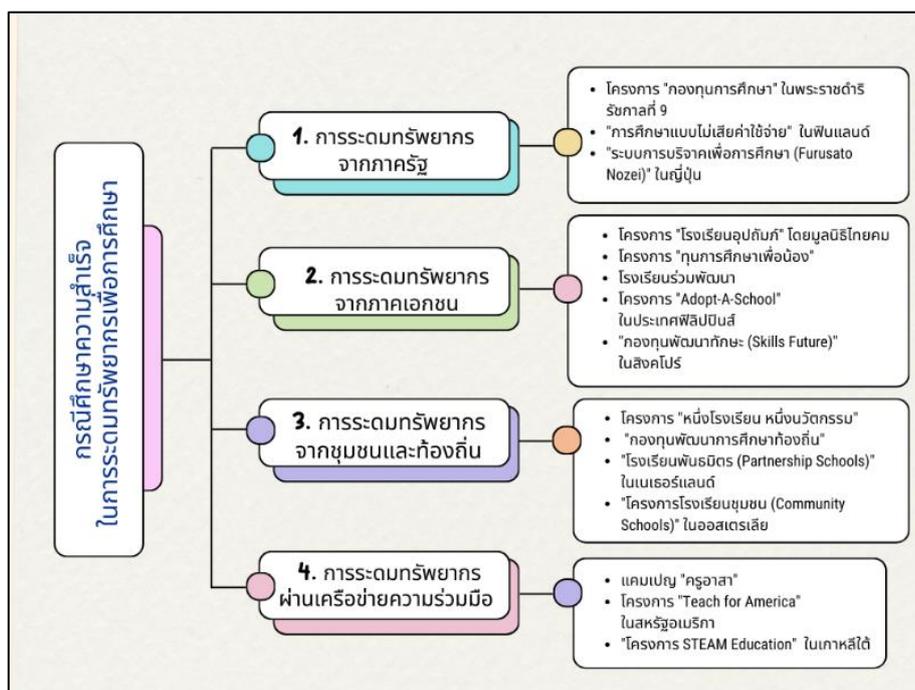
5) เนเธอร์แลนด์ "โรงเรียนพันธมิตร (Partnership Schools)" โรงเรียนร่วมมือกับบริษัทและองค์กรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและเชื่อมโยงกับโลกการทำงาน

6) ออสเตรเลีย "โครงการโรงเรียนชุมชน (Community Schools)" โรงเรียนเปิดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สำหรับชุมชน นอกเวลาเรียนปกติ ส่งผลให้เพิ่มการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

7) ญี่ปุ่น "ระบบการบริจาคเพื่อการศึกษา (Furusato Nozei)" ประชาชนสามารถเลือกบริจาคภาษีให้กับโครงการการศึกษาในท้องถิ่นที่ต้องการ ส่งผลให้เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระจายทรัพยากร สู่พื้นที่ห่างไกล

8) เกาหลีใต้ "โครงการ STEAM Education" ภาครัฐร่วมกับบริษัทเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ส่งผลต่อยกระดับทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียน

กรณีศึกษาเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่หลากหลายในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ และการใช้นวัตกรรมในการจัดการศึกษา เป็นการรวมพลังแห่งการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 2 แสดงข้อมูลกรณีศึกษาความสำเร็จในการระดมทรัพยากร
เพื่อการศึกษาด้วยพลังแห่งการมีส่วนร่วม
พัฒนาโดย นางนัยนา ยะตา

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีแนวทางที่ครอบคลุมและยั่งยืนในการพัฒนาการศึกษา โดยเริ่มจากการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน

ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนจากนโยบายและกฎระเบียบที่เอื้ออำนวย รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้สนับสนุน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนและสังคม นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนในการระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ ซึ่งช่วยสร้างความตระหนักและความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา ควบคู่ไปกับการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การสนับสนุนทางการเงินที่ยั่งยืนและการบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นรากฐานสำคัญของความสำเร็จ โดยต้องมีการรายงานผลลัพธ์อย่างสม่ำเสมอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ การใช้นวัตกรรมในการระดมทุน เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ และการพัฒนารูปแบบการระดมทุนที่หลากหลายและสร้างสรรค์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการระดมทรัพยากร การวางแผนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการบริหารจัดการทรัพยากร เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความต่อเนื่องของโครงการ ในขณะเดียวกัน ความยืดหยุ่นและการปรับตัวก็เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและเรียนรู้จากประสบการณ์ การสร้างแรงจูงใจผ่านการให้การยอมรับและเชิดชูเกียรติแก่ผู้สนับสนุน รวมถึงการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกของการสนับสนุน เป็นกลยุทธ์สำคัญในการรักษาและขยายฐานผู้สนับสนุน สุดท้ายการเชื่อมโยงการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับประเทศและระดับโลก ช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการสนับสนุนการศึกษาในบริบทที่กว้างขึ้น

กล่าวโดยสรุป บทเรียนและปัจจัยแห่งความสำเร็จเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีการวางแผนอย่างรอบคอบ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยืดหยุ่น เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและยั่งยืนสำหรับทุกคนในสังคม

องค์ความรู้ใหม่

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยครอบคลุมทรัพยากรหลายประเภท ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การเงิน และสถานที่ ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการสอน การระดมทรัพยากรสามารถดำเนินการได้จากหลายแหล่ง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงผ่านเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ โดยแต่ละภาคส่วนมีวิธีการและบทบาทที่แตกต่างกัน ปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมของชุมชน การติดตามและประเมินผล รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแผนการระดมทรัพยากร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และพัฒนาทักษะการระดมทุน หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม สร้างกรอบนโยบายที่เอื้อต่อ

การระดมทรัพยากร และสนับสนุนการสร้างเครือข่าย ส่วนชุมชนและภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการระดมทรัพยากร สนับสนุนโครงการการศึกษาในท้องถิ่น และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. <https://www.moe.go.th>.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2557). *ระบบการบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- มูลนิธิไทยคม. (2563). *โครงการโรงเรียนอุปลั้มภัก*. <https://www.thaicomfoundation.org>.
- มูลนิธิไทยพีบีเอส. (2563). *การสนับสนุนทางการศึกษาจากภาคเอกชน*. <https://www.thaipbs.or.th>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2563). *การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. <https://www.thaihealth.or.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. <https://www.obec.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2563). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสนับสนุนการศึกษา*. <https://www.m-society.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- หวน พินธพันธ์. (2554). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. <http://ir.swu.ac.th/jspui/handle/123456789/19429>.
- องค์การยูนิเซฟประเทศไทย. (2563). *การสนับสนุนทางการศึกษาจากองค์กรพัฒนาเอกชน*. <https://www.unicef.org/thailand>.
- Asian Development Bank. (2020). *Innovative Strategies for Accelerated Human Resource Development in South Asia: Public-Private Partnerships for Education and Training*. ADB, Manila.
- Astin, A. W. (1984). Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Personnel*, 25(4), 297-308.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Department of Education, Republic of the Philippines. (2021). *Adopt-A-School Program*. <https://www.deped.gov.ph/adopt-a-school-program>
- European Commission. (2018). *Education and Training Monitor 2018*. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research, 74*(1), 59-109.
- Hanushek, E. A., & Woessmann, L. (2015). *The Knowledge Capital of Nations: Education and the Economics of Growth*. MIT Press.
- Lawler, E. E. (1986). *High-involvement management: Participative strategies for improving organizational performance*. Jossey-Bass.
- OECD. (2021). *Education at a Glance 2021: OECD Indicators*. OECD Publishing, Paris.
- Patrinos, H. A., Barrera-Osorio, F., & Guáqueta, J. (2009). *The Role and Impact of Public-Private Partnerships in Education*. World Bank Publications.
- Putnam, R. D. (1993). *Making democracy work: Civic traditions in modern Italy*. Princeton University Press.
- Rappaport, J. (1987). Terms of empowerment/exemplars of prevention: Toward a theory for community psychology. *American Journal of Community Psychology, 15*(2), 121-148.
- Teach for America. (2021). *About Us*. <https://www.teachforamerica.org>
- Tilak, J. B. (2008). *Financing of education in India*. NUEPA.
- UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all*. UNESCO Publishing, Paris.
- World Bank. (2018). *World Development Report 2018: Learning to Realize Education's Promise*. World Bank.